

Kmalu več radijskih in TV oddaj v slovenščini?

V AVSTRIJI bo še letos spomladi spremenjen zakon o regionalnih radijskih postajah. Doslej je bil radio tako rekoč monopolna zadeva države, zdaj pa bo svoje frekvence dobilo 10 privatnih družb. Na Koroškem se nova radijska družba imenuje »Regionalradio Kärnten GmbH«, sestavljajo pa jo »Kärntner Tageszeitung, tiskarna Carinthia, Kärntner Monat, založba Styria, Raiffeisen Koroška, Neue Welle, Landeshypothekenbank, z 10 odstotki pa je udeležena tudi Mohorjeva. Vendar pa so pri Mohorjevi še previdni: direktor Koren pravi, da je treba prejšnji zakonodaja tudi res v veljavi.

Vlada je sicer že leta 1995 sklenila zakon o privatnem radiu, a ga je ustavno sodišče za-

vrnilo, ker da je bil preveč pomankljiv, že oddane licence pa so postale neveljavne. Strokovnjaki v radijskih zadevah napovedujejo poplavo tožb na ustavno sodišče, ki jih bodo sprožili neuslišani kandidati. Manjšine v Avstriji v tem novem zakonu niso omenjene niti z besedico. Frekvence je vsaj po besedilu zakona treba porazdeliti z ozirom na raznolikost nazorjev, prav zato bi moralo biti upoštevani tudi jeziki manjšin, ki so pomemben faktor identitete tako na Koroškem kot na Gradiščanskem.

Državna poslanka Terezija Stoisić zahteva od zakonodajalca, da predpiše tistim, ki namestavljajo oddajnike na dvojezičnih ozemljih, določen čas oddajanja v jeziku manjšine. To naj bi bil pogoj za dodelitev frekvence.

Težava za privatne manjšinske radie je seveda predvsem finančne narave, saj bi redno oddajanje pomenilo nekaj deset milijonov dodatnih izdatkov letno, tega pa si ne more privoščiti nobena od avstrijskih manjšin.

Za manjšine je še vedno najbolj zanesljiv program v okviru ORF, ki pa ga bo seveda treba nujno razširiti. Išče se možnost, da bi oddajali v okviru že obstoječega programa »Blue Danube radio«.

Za slovensko narodno skupnost pa se le obeta nekaj razveseljivega: Avstrija in Slovenija sta se končno le sporazumeli, da bo ORF dal na razpolago svoje oddajnike, kar bo omogočalo na vsem južnem Koroškem sprejem signala RTV Slovenija, to pa bo stalo okrog 7 milijonov šilingov letno. S. W.

proslavo Dneva žena,

ki bo v soboto, 8. marca 1997,

v gostilni pri Florjanu v Vogrčah / Rinkenberg pri Pliberku.
Slavnostna govornica Milka Kokot, predsednica ZSZ.

Opozarjamo na odprtje razstave treh umetnic v k & k centru v Šentjanžu: Clauda Raza (Italija), Marjeta Godler (Slovenija) in Beate Anna Hoy (Avstrija) v petek, 7. marca, ob 19. uri!

Je Slovenija pred referendumom o vračanju gozdov?

To vprašanje je upravičeno zaradi kar treh pobud, ki bi zaustavile vrnitev oz. podaritev gozdov in kmetijskih površin nekdanjim, predvsem tujim plemičem in cerkvi. V parlamentu je že pobuda iz prejšnjega sklica, katero so podpisali predvsem poslanci liberalne demokracije pod vodstvom Igorja Bavčarja. Kako bo z njo v novem parlamentarnem sestavu, še ni povsem jasno. V novem sestavu državnega zbora zbira podpise Jelinčičeva Slovenska nacionalna stranka, predlagateljica zakona o moratoriju na vračanje, ki pa ga je ustavno sodišče po pritožbi nekaterih

škofij in posameznih dozdevnih upravičencev razveljavilo. Najbolj pa je presenetila državljanska pobuda Janeza Černača iz Stare cerkve pri Kočevju. Ta zahteva referendum vseh slovenskih državljanov, v tem procesu pa se je že povezal z nekaterimi političnimi strankami in posameznimi politiki in dobil njihovo podporo. Za razpis referenduma mora zbrati 40.000 podpisov, kar pa mu z ozirom na ogorčenost prebivalcev v Mežiški dolini, v Bohinjskem kotu in drugje, kjer »grofi in cerkev segajo po zemlji«, od katere ti živijo, najbrž ne bo težko.

Srbija se še ni umirila

Srbija se tudi po priznanju zmage opozicije na novembrskih volitvah še ni umirila. Pretekli petek se je v Beogradu spet zbralo okrog sto tisoč ljudi in tokrat (namesto protestiralo) proslavilo imenovanje novega opozicijskega župana. Ta je eden od vodij koalicije opozicijskih strank »Skupaj« Zoran Djindjić. Vodja opozicije, prvak Srbske stranke obnove Vuk Drašković, je ob tem napovedal, da je to šele začetek, in da bo

zmaga osvojena šele ob zrušitvi sedanjega režima. V 55 mestih sedaj oblast prevzema opozicija. Ta pa je državljanke že pozvala k neposlušnosti, in sicer naj ne plačujejo stanarine, elektrike in podobnih obveznosti. To naj bi bil odgovor na v srbski skupščini sprejeti zakon o prevzemu vseh občinskih zemljišč v državno lastnino. Opozicija to potezo režima ocenjuje za slabitev materialne podlage občin, v katerih vlada opozicija.

Danes spet odločanje o vladi

Državni zbor Republike Slovenije je za danes, četrtek, 27. februarja, sklical sejo, na kateri bodo poslanci ponovno odločali o novi slovenski vladi. Prvi poizkus mandatarja dr. Janeza Drnovška pred štirinajstimi dnevi ni uspel, saj je bil rezultat glasovanja neodločen (45:45). Ob ponovnem dogovarjanju s opozicijskimi strankami »slovenske pomladi« je iz njih odskočila Slovenska ljudska stranka in sklenila z Drnovškovo Liberalno demokracijo koalicijski sporazum. Podpredsed-

nik vlade, odgovoren za koordinacijo državotvornih ministrskih resorjev, bo torej prvak SLS Marjan Podobnik. Kako se bodo odločili njegovi bivši »pomladni« zavezniki, so dali vedeti takoj po tem dejanju. Tako Janša (SSDS) kot Peterle (SKD) sta tej koaliciji odrekla podporo. Podporo novi koaliciji pa odreka tudi Združena lista socialdemokratov, ki se je po razdrtu prejšnje koalicijske pogodbe znašla v neprijetni opoziciji z obema preostalima »pomladnima« strankama.

Ob 90. jubileju Kulturno prosvetnega društva v Šmihelu je društvenikom zapel in čestital tudi pevski zbor »Gorotan«

Teatr brez ...
koreografsko gledališče
Zdravka Haderlapa

vabi na uprizoritve
FRANZ XAVER KROETZ

»Odstrel«

v kulturnem domu
v Šentprimozu
v četrtek, 27. 2.,
v petek, 28. 2.,
ter v soboto, 1. 3. 1997,
vselej ob 20. uri

Prisrčno vabljeni

Prihranite si davke in se informirajte!

VEČINA delojemalcev krepko čuti varčevalni paket in v denarnici ostane precej manj kot nekoč. Delavska zbornica zato opozarja na dejstvo, da delojemalci vsako leto iz nevednosti oz. neinformiranosti »podarijo« državi na milijone šilingov.

Delavska zbornica je zato izdala brošuro »Steuer sparen 1997« (Varčevanje pri davkih 1997), ki jo lahko naročite pri Delavski zbornici / Arbeiterkammer Kärnten v Celovcu,

Bahnhofstrasse 3, tel. 0463/5870-232. Lahko pa se oglasite tudi osebno in sicer vsak ponedeljek od 15. do 19 ure ter vsako sredo od 16.30 do 18. ure. V Beljaku je davčna strokovna služba na razpolago vsako sredo od 16.30 do 18. ure.

Delavska zbornica pa zahteva tudi, da se zviša vsota nobdavnice osnove za delojemalce, razen tega je treba zvišati kilometrino s 4,60 šil. na 4,90 šil. Davek na plačo (dohodnina) se je od leta 1995 do 1996 zvišal

za 9 odstotkov in je hkrati največji dohodek države, kar pomeni, da nosi delojemalce v državi največje finančno breme. Davčni sistem je postal zaradi novih predpisov veliko bolj nepregleden kot prej. Kljub največji brezposelnosti v povojnem času pa bo država letos pospravila iz dohodnine 183 milijard šilingov, kar pomeni porast za 11,6 odstotka.

Zaradi varčevanja je v načrtu, da bodo zaprli davčna urada v Wolfsbergu in v Šentvidu. S. W.

TRADICIONALNI POHOD

Arihova peč
nedelja, 2. marec 1997

Pohod je v spomin borcem,
ki so padli pod
Arihovo pečjo.
Odhod na kočjo
med 9. in 12. uro od
Polanca na Čemernici.

VOLITVE v občinskih gremijih kažejo običajno drugačno sliko kot

KOMENTAR

Sonja Wakounig

volitve v državni ali deželni zbor. Tudi tokrat ne bo drugače. Za slovensko narodno skupnost pa so hkrati edine, kjer lahko (vsaj ponekod) odločilno vplivamo na oblikovanje politike. V zadnjih letih je bilo precej govora o tem, da se napeto vzdušje med večino in manjšino rahlja, da postaja bolj sproščeno. Iracionalnost nesoglasij iz etničnih vzrokov se umika realnim in povečini skupnim problemom, ki zadevajo tako nemško kot slovenskogovoreče

Volitve kot vedno, pa tudi ne

v občini. Seveda se npr. za dvojezične vrtnice in sploh za dvojezičnost zavzemajo še vedno predvsem slovenske liste, a tu in tam se kaže večji posluš za te zadeve tudi pri drugih strankah.

Po južnem Koroškem je cela vrsta Enotnih list, Volilnih ter Gospodarskih skupnosti, ki so si poleg vprašanj sožitja zadale tudi druge naloge reševanja občinskih zadev. Te so povečini razne občinske gradnje (kanali, ceste, železnica, odpadki in podobno) in so dokaz, da tudi problemi lahko povezujejo.

Na vsak način pa moramo v pozitivnem smislu ugotoviti, da gre občinska politika v smer odpiranja in povezovanja. Slovenska narodna skup-

nost politično nikakor ni homogena, pa če je to komu prav ali ne. Njeni pripadniki se pojavljajo na že omenjenih listah, precej jih je na listah socialdemokratov, pa zelenih in pri ljudski stranki. Prav tako pozitivno je, da so se na nekaterih doslej izključno slovenskih listah pojavili tudi nemškogovoreči kandidati, ki želijo aktivno sodelovati v ustvarjanju razumevanja in skupne poti v bodočnost.

Tu se moramo resnično prijeti za nos; ni jih tako malo med večino, ki si resnično želijo aktivnega sodelovanja. Nemalokrat pa prihaja iz slovenskih vrst tudi odpor, očitno iz strahu, da lista potem ne bo več »naša«. Žal je etnocentričen tudi v naših vrstah še silno zasidran. Po drugi strani pa so ravno občinske volitve najboljši dokaz za pravilno pot depolitiziranja etničnega vprašanja. Pravice za slovensko narodno skupnost si bomo lahko izborili skupaj z odprtimi ljudmi večine, drugim pa bo taka odprtost jemala strah, da bo s povezovanjem kdo kaj izgubil. Oboji, slovensko in nemškogovoreči, bomo lahko samo pridobili.

OBČINSKE VOLITVE 9. MARCA 1997:

Velikovški Zeleni proti sponam legend

V Velikovcu, ki se samopašno imenuje evropsko mesto in kjer so še pred leti župani samoumevno in brez slabe vesti ter brez sramu lahko slovenskim društvom v imenu lažno ogrožene varnosti in domovine prepovedovali vstop v grajsko dvorano, se je zadnja leta marsikaj le premaknilo na boljše. V strankarsko-političnem spektru je za to politično odjugo najbolj zaslužna stranka Zelenih. Od vsega začetka se je ta skupina zapisala politični maksimi, da ne bo transportirala ustaljenih protislovenskih predsodkov in sovražnih podob, ampak da bo z delom in dejanji skušala prebiti ta zvočni zid diskriminacije in odrinjanja na rob družbe ter s tem vzpostaviti oz. da bo pomagala krepiti nove enakopravne odnose med pripadniki obeh narodov. Za Velikovec je to bilo še posebej pogumno dejanje. In glej, stranka za tegadelj ni prišla na boben oz. ni zdrsnila v propad, ampak se je uveljavila in pridobila na profilu ter ugledu.

Pomembno za to pregledno uspešnico pa je bilo tudi, da drugi etnični partner v občini, namreč Slovenci, kljub slabim in trpkim izkušnjam niso izgubili zaupanja v dobro v človeku in so z novo ter odprto politično stranko stopili v dialog, ki je daleč presegal običajne in sploh predstavljive oblike sožitja.

Med nosilce velikovškega projekta sožitja sodita mag. Zalka Kuchling, pedagoginja in predsednica PD »Lipa«, po rodu iz Štriholč, in mag. Fritz Zirgoi, občinski odbornik.

Zirgoi je tudi 9. marca glavni kandidat velikovških Zelenih, na drugem mestu pa je nominirana Zalka Kuchling. Poznavalci velikovške politične scene menijo, da drugi mandat za Zelene ni neizgleden. Upajmo, da bojo te dobre ocene ob-

veljale, velikovški Zeleni pa postali odslej močnejši v komunalni politiki. Občini in občanom bi to samo dobro delo, kajti občino čakajo v prihodnje veliki izzivi, potrebne pa bojo modre rešitve v prid ljudi in okolja.

Naj navedemo le dva ključna problema: obvoznica mesta in pa njegov nič kaj rožnat gospodarski razvoj.

Predor pod mestom

Prometno-tehnično je mesto Velikovec v pravi pasti. Na jugu pobočje strmo pada do Drave, na severu se razprostirajo nove mestne četrti ali pa je

Mag. Zalka Kuchling kandidira na listi Zelenih

tam načrtovana avtocesta, na zahodu pa leži industrijsko-obrtna cona. Torej prostorsko zelo zavožena situacija, ki ne dopušča veliko manevrirnega prostora pri določanju nujno potrebne trase za obvoz mesta. Trenutno gre ves promet proti Podjuni čez glavni trg, ki bi lahko pod drugačnimi okoliščinami bil pravi biser mestne arhitekture in bivanjske kulture.

Kot rešitev iz prometnega pekla vladne stranke v mestnem svetu torej ponujajo predor pod mestom. Vhod naj bi bil tik ob Purkowitzerjevi delavnici na južnem pobočju terena, izhod pa naj bi ležal blizu mestnega kopaljšca pri Mrzlih vodah. Za priključitev na avto-

cesto bi bilo potrebno še dodatno prometno križišče, ki pa bi zaradi svoje lege avtomatično pritegovalo promet iz šentiviške strani. Ta varianta bi stala po sedanjih izračunih okoli 400 milijonov šilingov, pri čemer pa nevarne posledice za mesto samo, kot površinsko usedanje in posedanje poslopij, sploh niso upoštevane.

Zato Zeleni to varianta odklanjajo in predlagajo predor bolj jugozahodno od mesta, pod tako imenovanim Lilienbergom. Izstop bi ležal med Ricinjo in sedanjo industrijsko-obrtniško cono. Dobra plat te inačice je tudi, da bi odpadlo dodatno prometno križišče, vrhu tega pa bi bila z 250 milijoni šilingov bistveno cenejša.

Gospodarsko slepo črevo

Čprav je Velikovec okrajno glavno mesto, mestne vlade te privilegirane upravne in politične pozicije niso znale vnovčiti tudi v gospodarskem smislu. Je pač tako, da so počivale na lovorikah abverkemfarske nostalgije in se sončile v slavi in legendi vprašljivega herojstva iz plebiscitne dobe, zaspale pa

so gospodarski razvoj. Medtem ko so novi gospodarski centri kot Sinča vas, Dobrla vas, Pliberk in turistične metropole ob Klopinskem in Zablaškem jezeru doživeli razcvet in so vlagali veliko denarja v gospodarsko rast, pa je Velikovec postopoma obubožal in postal personalna rezerva za celovške trgovine in podjetja. Načrtovani vzpon industrijsko-obrtnice cone je bil polžje narave. Tako nikogar ne čudi, vse pa jezi in žalosti, da je Velikovec danes »najmanj za tri korake za drugimi kraji, da se mladina odseljuje in da je odliv kupne ter gospodarske moči močno zaskrbljujoč«.

Zeleni predlagajo poživitev mestnega jedra in funkcionalno cono za pešce, naselitev novih trgovin v centru, kjer je trgovska struktura zelo zastarela, potrebne pa bojo pobude predvsem na kulturnem sektorju. Velikovec naj bi postal odprto mesto kulture in sožitja. Da je kulturno dogajanje docela na ozarrah, – pri čemer je PD »Lipa« svetla izjema – med drugim pove dejstvo, da se je znani »Kulturkreis« sam razšel in razpustil.

Najpomembnejše pa bo revitalizacija glavnega trga. Potrebna bo celovita obnova na celotni površini, brez tabuiziranja in strahu pred legendami.

V Velikovcu vse stranke kandidirajo tudi za županjevo mesto: Josef Blaschitz za SPÖ, Helmut Wagner za ÖVP, Volkmar Sablatnig za F in Fritz Zirgoi za Zelene.

Franc Wakounig

NARODNE SKUPNOSTI V AVSTRIJI

Potrebna je gospodarska okrepitev manjšin

Gospodarski položaj narodnih skupnosti in njihovega naseljenega prostora je bil ena od glavnih razpravnih točk drugega kongresa narodnih skupnosti konec minulega tedna v gradiščanskem Oberwartu/Gornji Borti. Pri tem stopa v oči, da prav tisti predeli Avstrije, kjer v glavnem živijo narodne skupnosti, to so Gradiščanska, južna Štajerska in južna Koroška, gospodarsko sodijo med najbolj nerazvite predele države. Tu je najmanj delovnih mest, ker je položaj pri delovnih mestih zelo napet in zato iz teh predelov dnevno ali tedensko niha največ delojemalcev v druge kraje. Ti kraji čutijo tudi največje odseljavanje mladine in strokovnih delavcev.

Zato so zastopniki narodnih skupnosti v Borti zahtevali gospodarsko krepitev obmejnih manjšinskih območij. V ta sklop zahtev in predlogov sodijo naselitev novih podjetij, pospeševanje prekomejnega gospodarskega sodelovanja, pri čemer je prav dvojezičnost eden od glavnih pozitivnih dejavnikov v prid manjšincev, nadalje davčna podpora za investicije, ki trenutno na dvo-

jezičnem območju Koroške znašajo le 15 %, dočim se močna industrijska območja dežele lahko veselijo 27 % podpore. Južna Koroška je v preteklih letih zaradi propada mešanih podjetij, mednje je na primer sodila tovarna celuloze Obir na Rebrci, izgubila okoli 1000 delovnih mest, ki skorajda niso bila nadomeščena.

Podobno kritičen je položaj tudi na Gradiščanskem. Kar tri hrvaške oz. dvojezične občine štejejo med deset gospodarsko najšibkejših komun, med desetimi najbogatejšimi pa ne najdemo nobene hrvaške ali dvojezične. Odseljavanje mladine iz teh občin je dramatično, prav tako pa tudi asimilacija.

Brezdvomno v najbolj napetem položaju pa so Romi, ki se morajo še zmeraj soočiti s pojavom odkritega rasizma in diskriminacije, kar se odraža tudi pri zaposlitvi. Številna podjetja ne sprejemajo romskih vajencev. S pomočjo deželnihih podpornih programov za Rome pa je le uspelo dobiti zanje nekaj vajeniških mest, vendar je to še zmeraj izjema. Zato Romi zahtevajo vajeniške delavnice za svoje vajence. F. W.

Spet grozilna pisma

»Inozemci ven! Mi smo spetu! Avstrijska policija molči in je hkrati nemočna! Kmalu boste tudi vi! Izdajalci domovine – hujskači – farizeji! Pripravite si krste! Naša borba se nadaljuje! Heil Hitler.«

To je vsebina grozilnega pisma, ki sta ga v torek, pred dvema dnevoma, prejeli uredništvi Slovenskega vestnika in Našega tednika, včeraj pa še uredništvo slovenskega oddelka ORF v Celovcu in konzulat Slovenije. Grožnja se ponavlja iz novembrskih dni preteklega leta, črke pisalnega stroja so iste, vsebina pa je še bolj grozeča. Novejše grozilno pismo preiskuje kriminalna policija. Upamo, da ji bo uspelo odkriti pošiljatelja, ki se sicer skriva za

ameriškim naslovom: NSD-AP/AO:Box 6414, Lincoln, NE 68506 USA.

Seveda je neprijetno živeti v takem grozečem vzdušju. Dolej se ni zgodilo še nič in upamo, da se ne bo. Upajmo tudi, da so naši varnostni organi, potem ko so razkrili storilca vloga in požiga v našem uredništvu v decembru, grožnjo vzeli dovolj resno! Uredništvo

Čiščenje gradbišč in prebivalstva po koroško

GRASSERJEVO NAVODILO:

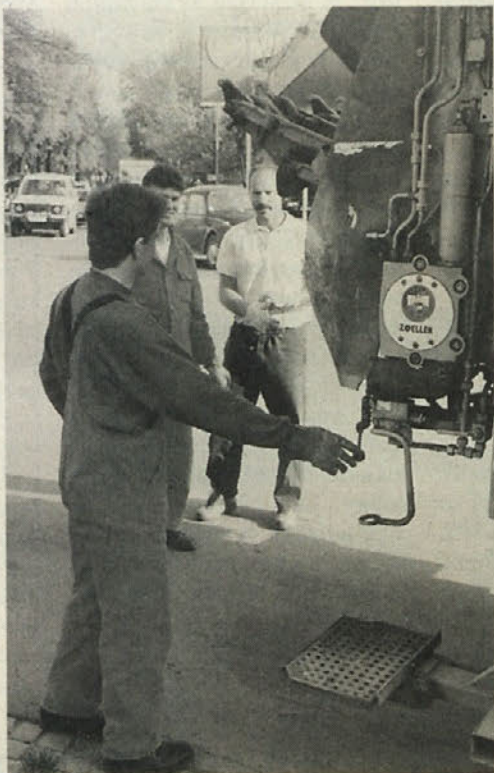
PRED tednom dni je javnost zvedela za navodilo (Weisung) koroškega namestnika deželnega glavarja in referenta za turizem ter gradnjo, svobodnjaka Grasserja, da smejo v prihodnje dobiti javna dela samo gradbena podjetja, ki zaposlujejo izključno Avstrijce ali/ in državljane drugih eu-jevskih držav. Podjetja, ki zaposlujejo tužce, po tem ukazu ne smejo dobiti javnih gradbenih nalogov.

Po prvih trenutkih šoka, ko je političnim opazovalcem in strankam zaradi nepojmljive zahteve »najdražjega vajenca« dežele, kot nekateri pikro imenujejo Grasserja, so prišle prve reakcije. Skupno jim je bilo, da so soglasno odklanjale ukaz svobodnjaškega politika. Edinole v težiščenu političnih posledic za deželo in ideoloških temeljev tega nečloveškega političnega posega so se razlikovale.

Deželni glavar Zernatto je navodilo kratkotalno odklonil, Ausserwinkler (SPÖ) je zahteval Grasserjevo odstavitev in je ukaz imenoval nečloveškega in protizakonitega,

celovška socialna iniciativa (SIK) pa je Grasserjevo gonjo proti inozemskim delavcem ostro obsodila. Tužci na gradbiščih da so grešni kozli za zavoženo gospodarsko politiko dežele.

Podobno kot EL je tudi SIK spomnila na paralele pri odnosih do Judov v tretjem rajhu.

Kdo bo naslednji na vrsti?

Takrat so bili Judje vsega krivi. EL pa je nakazala svobodnjaške stalnice nerazčiščenega odnosa do nacizma in je v tej zvezi opozorila na Haiderjevo izjavo o zaposlitveni politiki v tretjem rajhu, ko so rekli, ne kupujte pri Judih. Sedaj pa naj bi se reklo: Ne zidajte s podjetji, ki zaposlujejo inozemce.

Predsednik Katoliške akcije Rausch je Grasserjevo politiko do inozemcev obsodil kot »protičloveško«.

Najbolj pa so Grasserja oklofotali gradbeni podjetniki in zastopniki gospodarstva. Odrekli so mu vsakršno pristojnost in ga kratkotalno razglasili za gospodarskega laika ali nevedneža. Za deželnega politika, pristojnega za gospodarstvo, je to najbolj porazna ocena. Seveda ni manjkalo zahtev in apelov, naj odstopi.

Tega pa ni storil, kajti manjka mu uvidevnosti, da je s svojim ukazom škodoval ugledu dežele in da je zabrenkal na najbolj nizke čute kot zavist in mržnjo. Edinole svobodnjaška kasta in pivska omizja

so mu trdno stala ob strani. Haider je šel takoj v protinapad in dejal, da Grasser ni izdal navodila, ampak le predlog, sploh pa je to klic vprijočega zaradi katastrofalne zaposlitvene politike. Obenem je Haider spet krepko segel v skrinjo z nacionalističnimi pripomočki in trdil, da na Koroškem celo črnici žagajo opeke na gradbiščih, medtem ko so domačini brezposelni.

Grasser je sedaj videl izhod iz zagate in je tudi sam začel trditi, da to ni bilo navodilo, ampak zgolj predlog, sploh pa je to storil na pobudo in zahtevo gradbenega oddelka vlade. Torej se je spretno hotel ocediti ob druge, da bi sam bil čim bolj čist in neomadeževan.

Ta znani trik pa mu ni uspel, kajti politični pritisk in pravna nevezdržnost ukaza ter jasni dokazi njegove odgovornosti so sina znane celovške avtofirme, ki je še pred leti prosila za kontingent inozemskih sodelavcev, prisilili v to, da je razveljavil svoj ukaz. Kar mu ni uspelo po birokratski, pa bi le rad dosegel po milejši poti: napovedal je, da v javnih razpisih zaposlitev inozemcev sicer ne bo več prepovedana, da pa bo podjetjem prepoved takorekoč polagal na srce.

Svoj ukaz je Grasser diktiral že lani novembra. Sedaj, v predvolilni dobi za občinske volitve, ko kljub vsem anketam svobodnjaški propagandni voz le ni tako stekel, kot si želijo, je bilo treba zaostri v juho. In kaj se trpinčeni koroški duši prilega bolj kot napad na tužce, ki ogrožajo domovino. No, v času negotovih delovnih mest pa je takšen napad prava žavba za koroški »gmiat«, s tem pa sila donosna propagandna municija.

Tega se je Grasser dobro zavedal, ko je svoj ukaz prav sedaj privlekel na dan!

Kako ima ta, za oko simpatični politik, tenko kožo, potrjuje njegovo cmeravo argumentiranje, da le ni tisti bavbar, kakršnega ga sedaj slikajo v časopisih. Trd ko oreh in neizpros kot aparatčik in politik starega kova je Grasser udaril po najbolj nezavarovanih v družbi: po inozemskih garačih na koroških gradbiščih. Takrat ni poznal usmiljenja. Ko pa mu je šlo sedaj za nohte, pa se je naenkrat začel cediti od samopomilovanja, da nima nič proti tužcem, da ni noben neonacist in podobno. Kot referent za turizem in gradbinstvo daje kar se da klavrnino sliko. Res bi bilo najbolje, če bi odstopil! **Franc Wakounig**

KRIZA NA DELOVNEM TRGU

Število trajno brezposelnih raste!

KOT ZELO dramatično je vodja koroškega urada za zaposlovanje (AMS) Josef Sibitz ocenil situacijo na domačem delovnem trgu. Število ljudi brez dela je ob koncu januarja letos znašalo v Avstriji nad 300.000 in to je bil nov rekord v povojni zgodovini. Dramatično se večja brezposelnost v Nemčiji (okrog 5 milijonov) in v »stabilni« Švici (nad 200.000).

Gospodarstvo

Porast koroškega gospodarstva od leta 1994 nenehno pada v primerjavi z ostalimi zveznimi deželami. V nasprotju z zveznim trendom se gospodarska stagnacija na Koroškem nadaljuje. Kriza v gospodarstvu pa ima posledice na delovnem trgu: na Koroškem je bilo leta 1996 v primerjavi z letom 95 povprečno 2.600 delovnih mest manj; največ delovnih mest pa je šlo v izgubo v industriji in obrtništvu. Storitveni sektor pa v tej fazi slabe konjunktore nikakor ni mogel sprejeti naraščajočega števila brezposelnih. V letu 1996 je bilo povprečno 9,4 odstotka ljudi brez dela, v avstrijskem povprečju pa 7 odstotkov. Število brezposelnih se je povečalo povprečno za 1.800 oseb ali 10 odstotkov. Hitro in zaskrbljivo pa raste število dolgotrajno brezposelnih (za 21 odstotkov več).

Napovedi

Po najnovejših prognozah WIFO (Raziskovalni inštitut za gospodarstvo) na Koroškem v tem letu ni pričakovati izboljšanja gospodarskega položaja in je računati s tem, da se bo število delovnih mest predvsem v proizvodnji (tekstilna, živilska industrija, gradbeništvo) zmanjšalo za 2.000 oseb (za 1,1 odstotka). Zaradi kriznega položaja v turističnem gospodarstvu število nočitev od leta 1990/91 dalje nenehno pada, racionalizacije v bančništvu, pri zavarovalnicah ter prepovedi zaposlovanja nove delovne sile v javnem sektorju se bo situacija na delovnem trgu po ocenah Sibitza še zaostri. V tem letu pričakuje povprečno brezposelnost v višini nad 10 odstotkov.

Ukrepi AMS

V tem letu ima AMS za pospeševanje in izobraževanje brezposelnih na razpolago približno 500 milijonov šilingov, predstavniki urada pa so na tiskovni konferenci predstavili nekaj težiščnih ukrepov v boju proti brezposelnosti:

I.: razvoj in hitrejše posredovanje delovnih mest za brezposelne, tesnejše sodelovanje s podjetji, profesionalizacija servisnih služb in optimiranje svetovanja ter hitrejša pomoč osebam, ki iščejo zaposlitev.

II.: integracija dolgotrajno brezposelnih s pomočjo skupnega personalnega servisa za centralno Koroško, zvišanje sredstev za podjetja, ki nameravajo zaposliti brezposelne, ustanovitev eksterne svetovalne službe (od 1. marca v job-dizajn centru v Celovcu).

III.: ciljno pospeševanje vajeniških delovnih mest kot sredstvo v boju proti brezposelnosti med mladino. V tem in prihodnjih letih bo dotok mladine na delovni trg večji (močni letniki).

Vodja AMS Josef Sibitz je ostro kritiziral tudi vsa tista turistična podjetja iz področja cilj 5 b, ki se niso posluževala sredstev, ki jih nudi Evropski socialni fond (ESF) za kvalificiranje zaposlenih v turizmu (jezikovni, kuharski tečaji idr.)

Dejavnost AMS in stroški v letu 1996

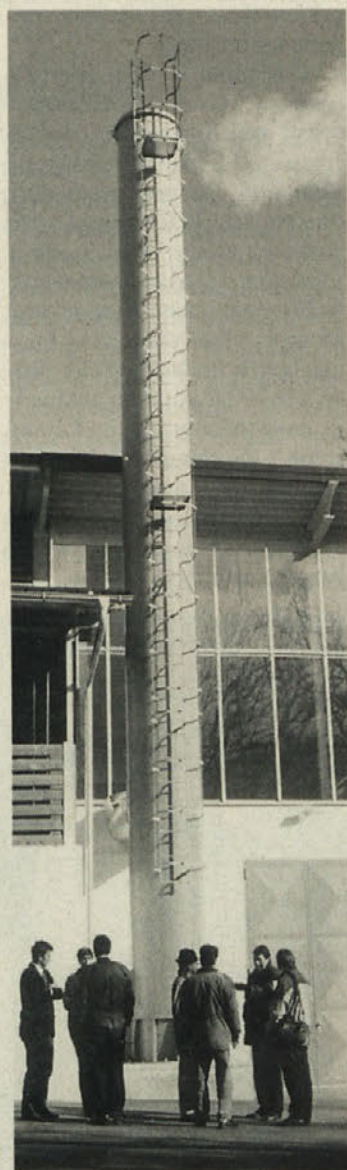
AMS je lani organiziral 550 raznih tečajev (7.500 oseb) v stroškovni vrednosti 68 milijonov šil., prispevek za življenjske potrebe čine (3.190 osebam) je znašal 103 milijone šil., za integracijo brezposelnih v delovni proces (413 oseb) 60,3 milijona šil., za socialnoekonomske projekte (250) je izdal 21,7 milijona šil., za odpiranje vajeniških mest (526) 17,6 milijona šil. Skupno je z raznimi ukrepi zagotovil 2.500 delovnih mest, izdatki pa so skupno znašali 446 milijonov šil. **M. Š.**

POSPEŠEVANJE CILJ 5 B -

Sekljanci za ogrevanje

KOT primer regionalnega pospeševanja v okviru cilj 5 b programov spada pridobivanje toplotne energije iz biomase (ostanki žaganega lesa, skorja in sekljanci). Energetsko družbo Litzlhof v Dravski dolini je spomladi l.1995 ustanovilo šest kmetov. Projekt je nastal na osnovi natečaja ORF, katerega se je udeležila tamkajšnja kmetijska šola. Ogrevalna centrala s 1 MW zmogljivosti je stala 11,5 milijona šilingov (pospeševalne stroške v obsegu 5,8 milijona šil. si delijo EU, dežela in zveza), oskrbuje pa strokovno šolo Litzlhof, turistični objekt (hotel) in 11 družinskih hiš. Smisel in cilj pospeševanja regionalne energetske politike je krepitev in zagotovitev kmečkih obratov (delovnih mest) z dobavo surovin za pridobivanje toplotne energije v obrobni, strukturno nerazvitih krajih. S takim načinom ogrevanja koristijo domače energetske vire, ki so obenem tudi naravi in okolju prijazne. Ob koncu leta 96 je bilo v Avstriji nad 300 takih energetskih naprav, na Koroškem pa 37. Skupna zmogljivost znaša 82,6 MW, porabile pa so 205.000 kubičnih metrov sekljancev. **M. Š.**

Informacije: DI Erich Mühlbacher (dež. vlada) in kmetijska zbornica (pospeševanje cilj 5 b).

Termocentrala na biomaso

90-LETNICA KPD »ŠMIHEL«

Mladosten poskok čvrstega jubilaranta

V NEDELJO, 22. marca 1997, je bil Šmihel odet v praznično vzdušje: v farni dvorani je krajevno Katoliško prosvetno društvo obhajalo svečano akademijo ob 90-letnici svoje ustanovitve. Domačini in gostje so s svojo navzočnostjo slavljencu izkazali priznanje za njegovo plemenito in naporno izobraževalno, kulturno, narodnopolitično in ohranjalno delovanje ter za prispevek k omiki in sožitju na vasi in v občini.

Prireditve se je s svojo svežino, lahkotnostjo in pestrostjo kar precej razlikovala od podobnih, zelo togo svečanih slovesnostih. Zategadelj lahko tem bolj upravičeno rečemo, da je šmihelsko društvo kljub svojim letom – ali pa morda prav zaradi njih – poskočen in čvrst jubilarant.

Porok tega razveseljivega razvoja pa je mladina, ki je nismo videli le v dvorani, ampak predvsem na odru, med nastopajočimi in sodelujočimi. Staroste šmihelskega kulturnega življenja, ki smo jih videli med občinstvom pa tudi v filmskem dokumentarcu o delovanju društva, so se v nedeljo popoldne lahko res z mirno vestjo veselili bogate žetve, ki jo je obrodilo njihovo delo, predvsem pa mladih na prostrani njivi kulturno-izobraževalnega delovanja. KPD »Šmihel« je eno od tistih društev, ki delo z mladino in zanjo jemlje izredno resno in pri tem išče in razvija nove prijeme ter pristope.

Svečanost je s programsko pesmijo »Gremo v Korotan« pričel mešani pevski zbor »Gorotan« pod vodstvom Alberta Krajgerja. Zatem je predsednik društva Karel Gril vnesel vrsto strnjenih misli. Dejal je, da je jubilejna prireditve priložnost za bilanco, obenem pa odzarja kulturni odnos prednikov, ki so ustanovili društvo. 90 let društva je 90 let volje do preživetja, do izobraževanja, do kulture sploh. Življenje s kulturnimi vrlinami je pomemben prispevek k odprtosti odnosom v naši družbi, zdrave korenine pa jamstvo za prihodnost.

Osrednji nagovor na prireditvi je imel šolski nadzornik in zgodovinar dr. Teodor Domej. Spregovoril je o obdobju, v katerem je društvo nastalo. Pred občinstvom, ki mu je izredno pozorno sledilo, je razgrnil politične, socialne in gospodarske razmere tedanjega časa in njihov vpliv na narodnopolitični in organizacijski razvoj koroških Slovencev. Društvo je od vsega začetka delovalo na dveh stebrih: na slovenstvu in krščanstvu, ustanovna govornika, duhovnika Franc Smodej in Janez Hornböck, pa sta v smi-

Teodor Domej ob svojem odmevnem govoru

slu krščansko-socialne usmeritve postavila v središče svojih izvajanj prav kmečko in šolsko vprašanje, torej gospodarski in kulturni razvoj slovenskega prebivalstva. Govornik je nakazal vzročno povezavo med volilno pravico, ki je bila odvisna od plačanega davka, ter rastočim nemškimi političnim vplivom v deželi. Poudaril je, da je društvo nasledilo starejša društva in narodnopolitična gibanja kot so to bila slovenski tabor na Bistrici leta 1870, šmihelska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda, ki je bila ustanovljena leta 1888 in je zaradi političnih razlik med koroškimi Slovenci zamrla leta 1907, nadalje je to bilo tamburaško društvo, ustanovljeno leta 1903.

Ustanovitev KPD »Šmihel« leta 1906 sodi v čas prelomnega značaja, ki je poln kulturnega in tehniškega napredka, poln socialnih konfliktov in prava politična prelomnica, v dobo

pomembnega vsesplošnega razvoja slovenskega naroda, ki je takrat izpopolnil svojo kulturno identiteto in si dokončno izbral svoje vidno mesto v avstrijskem in srednjeevropskem kulturnem življenju. Slovenski jezik se je uveljavil v modernem družbenem življenju, čeprav Slovenci takrat nismo imeli svoje države in smo bili razdeljeni na več delov habsburške monarhije.

Domej je svoj nagovor zaključil z apelom na vse, da nas prav na jezikovnem področju čaka še veliko dela, če hočemo, da bosta slovenski jezik in domača slovenska kultura preživela.

V imenu občine je društvu čestital podžupan in kulturni referent Andrej Wakounig, v imenu KKZ pa njen predsednik Janko Zerzer, med gosti pa so bili tudi podpredsednica SPZ Fini Kraut, dekan Kristo Srienc in generalni konzul R Slovenije Jože Jeraj.

Šmihel se lahko ponaša z lepim številom besednih in likovnih ustvarjalcev. V nedeljo so Barbara Budin, Rozvita Kumer in Slavko Kajzer brali odlomke iz del domačih besednih ustvarjalcev Lenčke Kupperjeve, Štefke Vavti, Anke Jernej-Gregoričeve, Mirka Kumra-Črčaja, dekana Krista Srienca, Franca Merkača in Cirila Rudolfa-Bognarjevega očeta z Bistrice. Štef Merkač in Bojan Budin sta pripravila filmsko dokumentacijo o tem, kaj Šmihelčani menijo o društvu, Anja Kapun na flavti ter Simona Steharnig na kitari pa sta prispevali glasbeno-instrumentalni okvir.

Šmihel se je v minulih letih razvil v pomemben in inovacijski center koroškega lutkarstva ter senčne igre. Zato si svečane prireditve brez lutkarjev nihče ni mogel predstavljati. No, ti so svoj prispevek oblikovali mladostno sproščeno, kakor smo od njih vajeni, za zaključek pa je zbor »Gorotan« čestital društvu.

Franc Wakounig

Kot običajno so lutkarji tudi tokrat presenetili

SENZACIONALNA RAZSTAVA

Zgodnji Kokoscka

V CELOVŠKI Mestni galeriji je na ogled 114 del znane avstrijskega umetnika Oskarja Kokoschke (OK) – akvareli, risbe, grafike, olja, ki so nastala med leti 1907 in 1923. Eksponati prihajajo iz ameriških zasebnih zbirk, ki jih je zbral sklad Sergeja Sabarskega.

Razstava je enkratna in prava redkost. Polovico del so leta 1992 že razstavili na Dunaju in v letih 1994/95 v Krakovu in Ulmu. Iz Celovca pa bo potovala v Krumav.

»OK« se je rodil leta 1886 v Pöchlarnu ob Donavi, otroška leta pa je preživel na Dunaju. Leta 1905 se je vpisal na dunajsko obrtniško šolo za umetnost. Kot študent je sodeloval v Dunajski delavnici (1903). Prijateljsko je bil zelo tesno povezan z arhitektom Adolfom Loosom. OK je spoznal tudi Gustava Klimta in Egona Schieleja, tedaj vidna predstavnik dunajskega »umetniškega neba«. Leta 1908 se je na Dunaju udeležil velike umetniške razstave. Klimt ga je označil za »največjega talenta mlade generacije«.

Razstavljeni dela so za ekspresionizem povsem svojevrstna. Njegovi portreti ne obvisijo na površini. Stremi po psihološkem prediranju, v kretnjah išče s slikarjevim naročilom in tako daje stanju svojih modelov slikoviti izraz. V tej zvezi je pogostokrat govor o slikarjevem »rentgenskem pogledu«.

Razstava je na ogled do 11. maja tega leta.

M. Š.

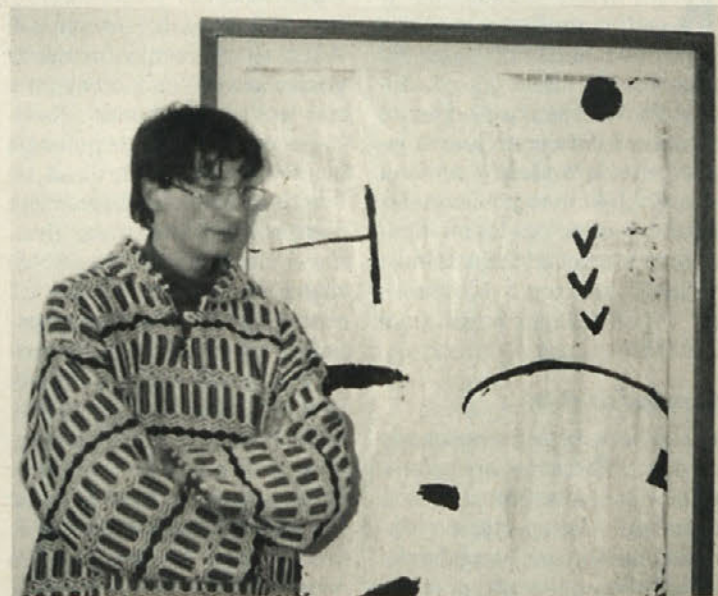
O. K.: Maria Orska?, 1922

RAZSTAVA RUDIJA BENETIKA

Nenavadni pogledi na pokrajine

»**T**O JE doslej najbolj obiskana vernisaža, odkar v naših prostorih prirejamo likovne razstave«. Te besede

tako obvaroval pred odpadno jamo ali pred tem, da bi jih kdo na primer uporabil kot armirno železo pri gradnji.

Rudi Benetik ob svoji velikoformatni sliki

zastopnice celovške Bauholding, v katere prostorih trenutno pod naslovom »Pokrajina v mojih očeh« teče razstava slik Rudija Benetika, jasno potrjuje ugledno mesto, ki ga Podjunčan že precej časa zaseda med avstrijskimi likovniki. Benetik tudi tokrat nudi docela nove poglede na navadne porabne predmete, ki so v teku tehnizacije izgubili svoj prvobitni pomen, mlajši rodovi pa njihove funkcionalnosti dostikrat ne poznajo več. Benetik je predmete tako rekoč prenesel na višjo raven umetniškega izražanja in razprave in jih je

Tako opazovalcu odpira nov zorni kot in mu omogoča nov pogled, s tem pa novo vrednotenje na prvi pogled starega, zarjavelega železja, ki je po svoje kulturna dediščina pokrajine, iz katere pač prihaja. Benetik te predmete vrača tej pokrajini, jih na novo vkomponira vanjo in ji tako daje nov videz, jo bogati z novo podobo.

S tem vzporedne so velikoformatne slike z dominantno črno-belo komponento in z objektivnimi elementi, ki se zdijo kot odsev starinskih predmetov v pokrajini umetnikovega očesa.

Franc Wakounig

ODRSKO SREČANJE MLADIH

Napredek s krajšim korakom

Prav je tako. Kar si mladi ne ogledajo doma, v svojih družtvih, jim enkrat letno Krščanska kulturna zveza ponudi še v Celovcu. S pouka prostimi urami ob spremljavi svojih učiteljev se potem napotijo v Modestov ali Mladinski dom in pa še v Tischlerjevo dvorano. V predstavah nastopajo tudi njihovi sošolci in to je dodatni motiv. Hura, pouk je odpadel! so navdušeni mnogi. Tako se nam je godilo vsem, ki smo nekoč gulili šolske klopi, nekaterim pa je pozneje vendarle ostala ljubezen do kulture. Srečanje mladinskih gledaliških in lutkovnih skupin je nedvomno velika popestritev v celovškem kulturnem dogajanju. Če ne bi bilo slovensko, bi ga zagotovo gledali tudi na »Kärnten heute«, a to je stvar prihodnosti.

Letošnje srečanje je bilo nekoliko okrnjeno. Krivda za to je bila gripa. Recimo tako! Toda če pogledamo program, opazimo, da skupin ni bilo več, marveč celo manj, in da se je med njimi kot edina lutkovna pojavljala skupina »Mi smo mi« s predstavo iz lanskoletne gledališke bere.

Pohvalno je bilo ob srečanju organizirano tudi okroglo stolo vje (miza), na katerem smo kritiki (poročevalci) kar nekako zagovarjali gledališče. Kdo je potreben večje kritike (ustvarjalci ali poročevalci), iz debate ni bilo izluščiti. Gledališče mladim smo skupno ocenili za pomembno in si ob tem želeli, da bi mu bila boginja Talija še bolj naklonjena.

»Starši naprodaj«

Med predstavami, o katerih v našem časniku še nismo pisali, je vogrška mladinska uprizoritev »Starši naprodaj« Žarka Petana. Sicer zelo zanimiva, nekoliko zarjavela problematika nadomeščanja staršev z tehnološkimi roboti, je njen osnovni dramaturški motiv. Režije se je lotil prizadevni Pepi Polesnig. Za mentorja so mu na gledališki listek zapisali Francija Končana. Prav. Ker spremljanje predstave ni bilo mogoče in ker smo še vedno v kalupu kritičstva oz. poročanja, torej tole: Polesnig je imel na voljo zelo rahel tekst, iz katerega bi lahko po mili volji naredil, kar bi hotel. Odločil se je za klasično varianto na podeželjskem odru brez stilizacije, s pravimi odrskimi rekviziti in predstavo dramaturško razdelil na dejanja. S tem jo je v bistvu ohromil, ne pa povezal. Zapisanje zaves je bilo nepotrebno, celo škodljivo.

Mladi igralci so se izkazali. Mateja Kerbitz je bila v določenih seansah pravi komedijant (Peter), dvojčica Katarina pa (njegova) bolj nežna sestra. Dobrodušnega hišnika je dobro igrala Elisabeth Kontschitsch, šefa trgovine »Imamo« Angelika Polesnig, robota je s po-

srečno kostumsko embalažo in ustreznim ozvočenjem upodobil Thomas Paulitsch. V preostalih dveh vlogah pa sta igrali še Magda Zidej in Jasmin Starz.

Kljub nekaterim kritičnim pripombam pa je predstava uspela, mladi iz gimnazije so jo gledali in poslušali kar nekako z odprtimi usti.

»Kdo je Vidku napravil srajčico?«

Temu Vidku šmarješkemu nedvomno Alenka Bole-Vrabc, kajti brez nje bi nastopajoči otroci ostali goli in bos. Ta ocena je seveda prisposodna. Občudovanja vredna predstava temelji na ogromnem naporu

O kritikih in kritiziranih

Organizatorica srečanja Veronika Kušej je povabila predstavnike medijev, Marija Perne, ki je pogovor vodila, pa nas je najprej nekoliko zaslišala, oz. od nas zvedela, kako sestavljamo poročila oz. kritike otroških in mladinskih gledaliških predstav. Tu skorajda ni bilo povedanega kaj bistveno novega. Poročanje naj bo za skupine spodbudno, do režiserjev pa je lahko tudi kritično.

Peter Militarov je dejal, da otroške predstave ne prenesejo kritike iz dramaturškega vidika,

Da bi starše zamenjali z robotom, jih je hitro minilo

Vidku so pomagali šivati srajčico

režiserke, kajti kot je iz govora čutiti, mladi igralci ne obvladajo slovenščine. Občudovanja vredna tudi volja organizatorjev Dvojezične otroške gledališke skupine v Šmarjeti, da se grede »slovenski teater«. So pač poseben primer na temo »jezik in oder«. Tischlerjeva dvorana za njihovo bogato in prikupno sceno, predvsem pa za luč in glasbo ni bila primerna, pri tehniki jim je ponagajala tudi oboletost, vendar je bila predstava kljub temu prikupna in izpovedna. Gledati pa jo je potrebno seveda tudi iz drugega zornega kota, tistega, ki pojasnjuje nastajanje.

kvečjemu pogled na skupino skozi delo mentorja.

Precej dinamično razpravo je sprožil Franci Končan z oceno, da znanje jezika nazaduje, da je odrsko delo vse težje, saj se tudi razumevanje tekstov zaradi siromašnega besednega zaklada znižuje.

Ugotovili smo, da tega problema v tem krogu na bomo rešili, da pa bi se morale o tem intenzivno ukvarjati vsaj obe kulturni organizaciji!

Verjetno pa se bomo ob prihodnjem srečanju pogovarjali o istem problemu.

Jože Rovšek

ZA NAMI je tridnevno srečanje mladinskih in lutkovnih skupin.

KOMENTAR

Jože Rovšek

Resda ga je gripa kar precej oklestila, pa vendar: že poprej na domačih odrih ter gostovanjih in pa zdaj na tem srečanju se je predstavilo kar precej mladim. Bera je dobra, raznolikost bi bila lahko nekoliko večja; pogrešali smo več lutkarjev. In za zaključek je bilo nekako soočenje ustvarjalcev s poročevalci, ocenjevalci in tudi kritiki v slovenskih medijih.

Kot udeleženec tak pogovor samo pozdravljam. Kar precej vprašanj je bilo zastavljenih, njihova mavrica pa se je raztezala od belega do črnega. Ali kritiko sploh potrebujemo? je bilo eno izmed njih. Seveda jo! Pa ne toliko zaradi mladih igralcev (zaradi njih najmanj) kot pa zaradi načrtovalcev, režiserjev, scenografov, koreografov, glasbenih opremljevalcev in še koga. Koroška (žal) še vedno nima dovolj svojega kadra, ki bi pokrival dokaj obsežno in številčno mladinsko gledališče. Prav je, da nam prihajajo v pomoč strokovnjaki iz Slovenije. Že zaradi jezika in vnosa novih idej. Ni pa prav, če se prav ti zadovoljijo z vsem po načelu, saj s temi siromaki ni mogoče doseči kaj več. Dvojnamerila: kar je za nekatere v Sloveniji nezadovoljivo, naj bi bilo pri nas višek mladinskega gledališča. Tako tudi svoje že v Sloveniji režirane pred-

stave prenašajo na koroške odre, ne da bi ob tem upoštevali našo specifičnost. V takih primerih pa predstave pogosto zvedenijo, so banalne, vsiljene, brez sukusa.

In kritika? Te skoraj ni. Največkrat bi jo lahko imenovali sladkobno hvaljenje, pisanje na dušo režiserjem in organizatorjem ali pa v najboljšem primeru poročanje. To pa je lažna kritika. Osebnostem za konstruktivno, spodbujajočo, to pa še ne pomeni,

Oder in kritika

da o vsem pišem v superlativih. Sem za oceno, »da je skupina, z ozirom, da je šele pričela igrati in je to njena prva predstava, igrala kar dobro, da pa bo z vztrajnim delom zagotovo še bolje.« Nisem pa za oceno, »da je režiser razgibal igro, da je bil jezik sijajen, da je bila luč izvrstna«, ob tem pa so se gledalci v dvorani dolgočasili in komaj čakali konca že tako kratke predstave. Otroci naj se na odru igrajo, režiserji (v tem primeru mentorji), pa naj jim ponujajo gledališko usmerjene predloge.

Otroških in mladinskih predstav ne posipajmo ne s soljo ne s pepelom, saj s tem gledališču naraščajnikov (kar tudi je!) samo škodujemo! Raje ga dobrohotno spremljajmo in mu v naših medijih dajmo dovolj velik prostor!

PRI FLORJANU V VOGRČAH

Tridesetič »Od Pliberka ...«

Letošnja pevska revija »Od Pliberka do Traberka« poteka že tridesetič. Kako ob prepevanju hitro minejo leta. Na tokratni reviji pri Florjanu v Vogrčah sta nastopila dva jubilaranta: Pliberški zbor »Foltej Hartman« – letos je nastopil tridesetič – je bil med ustanovitelji te revije, tedanji dirigent Foltej pa eden od njegovih očetov. Tesno mu sledi zbor Šentanelških pavrov, ki je lani praznoval 30-letnico in ob njej skupaj z vodjem Mitjem Šipkom dobil odlikovanje slovenskega predsednika Milana Kučana. Na tej priložnosti je pel že devetindvajsetič.

O koroški pesmi je Mitja Gobec zapisal med drugim tudi tole: »Kar čutim, kako bom sedaj, po tridesetem, na novo pognala korenine in spet obrodila sadove. Ti odslej ne bodo tako

številni, ampak zlahnejši zagotovo ... veliko življenjskih sokov bom potrebovala, predvsem veliko ljubezni in sonca.«

Sobotna revija pa je bila posvečena tudi dvema obletnicama – 95-letnici Milke in 90-letnici njenega že umrlega brata Folteja Hartmana. Njiju se je v svojem nastopu spomnil predvsem pliberški zbor »Foltej Hartman«.

Šentanelški pavri so kot ponavadi peli svoje ljudske pesmi, mešani pevski zbor Podjuna je bil zahtevnejši z Nagelejevo in Mirkovo pesmijo, umetniški višek večera pa so bili Matjaževci (slika spodaj) z zahtevnimi pesmimi Na poljani, Je vpihnala luč in Imel sem ljubi dve.

Zaključna prireditev bo na Ravnah, 22. marca, počastil pa jo bo tudi predsednik Kučan. J. R.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 27. 2.

- RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
19.00 Naravnomedicinske metode in/ali šolska medicina.
Predavatelj: dr. Ivan Ramšak
- NONČA VAS, v gostilni Pachoinig – Strojni krožek Podjuna
19.30 Aktualna vprašanja o vigradni setvi. Referenta: inž. Albert Müllner. Saatbau Linz in inž. Helmut Pesl, Höchst Austria
- ŠENTJAKOB, v Regionalnem centru
19.30 »Der Einfluß des Mondes auf unsere Gesundheit«. Predava: dr. Andreja Caldera
- CELOVEC, pri Joklnu – KSŠŠK
20.00 Russkvintet – Rusko narodno petje – Moskva
- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu »Danica« – SPZ
20.00 Odstrel/Wildwechsel (Franz Xaver Kroetz). Igra: »Teatr brez ...«

PETEK, 28. 2.

- TINJE, v domu – Dvojezični zbor
15.00 Pevski seminar »Rusko narodno petje«. Sodeluje skupina »Russkaja pjat« iz Moskve; v petek od 15. ure do sobote do 18. ure; Prijave po telefonu 0463/516243, do 26. 02. 1997
- CELOVEC, v Modestovem domu
19.30 Koncert »Prišla bo pomlad, lepa zelena«. Nastopa: MePZ Jakob Petelin Gallus; kot gostje: Potočnikove sestre iz Koprivne.
- PEČNICA, v župnišču – SPD Jopa-Baško-jezero
19.30 Postno srečanje. Dia-predavanje mag. Klause Einspielerja
- VOGRČE, pri Florjanu – KKD »Vogrče«
19.30 »Vsaka vas ima svoj glas« – ljudski pevci in godci
- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu »Danica« – SPZ
20.00 Odstrel/Wildwechsel (Franz Xaver Kroetz). Igra: »Teatr brez ...«
- ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – Bratje Smrtnik, Trio Korenika
20.00 Pesem ne pozna meja »Utrinki iz Argentine«. Nastopajo: Kvartet bratov Smrtnik, Kvintet Smrtnik in Trio Korenika

SOBOTA, 1. 3.

- ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
16.00 Plesni tečaj. Prispevek: 700,- (devetkrat po dve uri); vodja: Gregej Krištof; prijave: Martin Moschitz, tel:04228/7227
- BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD Bilka
19.30 Premiera igre: »O ne, ščuke pa ne« (Tone Partljič). Nastopa igralska skupina SPD »Bilka«; režija: Bernarda Gašperšič
- OBIRSKO, pri Kovaču
19.30 Koncert »Od Pliberka do Traberka«
- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu »Danica« – SPZ
20.00 Odstrel/Wildwechsel (Franz Xaver Kroetz). Igra: »Teatr brez...«
- ŽITARA VAS, v kulturnem domu – KUMST
20.00 Russkvintet – Rusko narodno petje – Moskva

NEDELJA, 2. 3.

- ŠENTJAKOB V ROŽU, pi Polancu na Čemernici – SPD Rož
9.00 19. Zimski pohod »Arihova peč« 1997
- CELOVEC, v domu glasbe – KKZ
14.30 25 let »Koroška poje« - Bodi pesem novega začetka (Kokot)
- BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD Bilka
19.30 Ponovitev igre: »O ne, ščuke pa ne« (Tone Partljič). Nastopa: Igralska skupina SPD »Bilka«; režija: Bernarda Gašperšič

PONEDELJEK, 3. 3.

- CELOVEC, v Mohrojevi ljudski šoli
8.00 Dan odprtih vrat. Ob 17. uri informacijski večer

TOREK, 4. 3.

- ŠENTJAKOB, v Regionalnem centru
19.30 »Pretrgajte svoja srca, ne svojih oblačil«. Spreobrnjenje in sprava v Svetem pismu (v slovenščini); predava: mag. Klaus Eispeler

SREDA, 5. 3.

- SELE, v farni dvorani – KPD »Planina« in Pevsko društvo v Selah
19.30 Predavanje z diskusijo. Svet mora biti lepši, skupno ga gradimo; predavata: Angela Kulmeš in mag. Daniel Sturm

ČETRTEK, 6. 3.

- ŠENTJAKOB, v Regionalnem centru
19.30 »Opravljanje dela brez bolečin«. Ergoterapevtka Krista Krušič svetuje (v slovenščini)

PETEK, 7. 3.

- ROŽEK, v galeriji Šikoronia
18.00 Posredovanje umetnosti »Približevanja«
- ŠENTJANŽ, k&k – k&k in SPZ
19.00 Vernisaža Marjete Godler - Beate Hoy - Claudie Raza. Skupinska razstava umetnic iz Slovenije, Avstrije in Italije
- CELOVEC, pri Joklnu, Badgasse 7
20.00 Malin Head. Glasba iz Škotske in Irske

SOBOTA, 8. 3.

- ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – Bratje Smrtnik, Trio Korenika
15.00 Videofilm o koncertnem potovanju bratov Smrtnik po Argentini. Predavatelj: Fritz Lesnik
- GLOBASNICA, v farni cerkvi
19.30 Pasijonsko petje in koncert na orglah. Sodelujoči: MePZ »Peca; MoPZ »Franc Leder Lesičjak«; cerkveni zbor; na orglah: prog. mag. Helmuth Luksch

Javna dvojezična
ljudska šola 24
v Celovcu

Ebentaler Straße 24
Telefon 537411

Dan
odprtih vrat

28. februarja,
od 8. do 9.30 ure

VPISOVANJE
za šolsko leto 1997/98

15. marca 1997,
od 9. ure naprej

KMEČKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST

vabi na
skupinsko vožnjo na strokovni sejem za kmete,
ki prodajajo direktno s kmetije v Wieselburgu
■ **v nedeljo, 2. marca 1997.**
Odhod s parkirišča v Šentjakobu ob 6.30,
ob 7.30 s parkirišča pri uradu za zaposlovanje v Velikovcu.
Cena 450.- šil., za člane KIS 400.-

GAST 97

■ **2. 3. do 4. 3., Messehalle 7, Celovec**
skupna predstavitev južnokoroških kmečkih iniciativ

Strokovno predavanje
»Pridelava konoplje«

■ **v torek, 11. marca, ob 19.30**
v gostilni Loser v Šmihelu nad Pliberkom.
Prispevek 50.- šil.

Obrezovanje sadnih dreves
(praktični tečaj)

■ **v soboto, 8. marca,**
v gostilni Antonitsch v Podgori (Unterbergen)
od 9. do 12. ure (teorija); od 13. do 16. ure praksa v sadovnjaku. Prinesite s seboj škarje za obrezovanje.
Prispevek 200.- šil.

Mici Kuchar iz Lepene – rojstni dan; Vladimir Smrtnik iz Šmihela – osebni praznik; Mici Oraže iz Sel – osebni praznik; Mici Klemenjak iz Št. Ožbalta – osebni praznik; Matilda Sadovnik z Globasnice – 70. rojstni dan; Valentin Paulak in Johan Černic iz Čirkovčah – osebni praznik; Jožef Stefan z Metlove – rojstni dan; Silviya Urbančič z Obirskega – 26. rojstni dan; Veronika Dovjak iz Borovnice pri Selah – 35. rojstni dan;

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODDAJA

ČETRTEK, 27. 2.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja.
PETEK, 28. 2.
18.10 Kulturna obzorja.
SOBOTA, 1. 3.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.
NEDELJA, 2. 3.
6.08 Dobro jutro, Koroška – Guten Morgen, Kärnten! / Duhovna misel (P. Zunder).
18.00 Odpade
PONEDELJEK, 3. 3.
18.10 Kratek stik
TOREK, 4. 3.
18.10 Otroška oddaja.
SREDA, 5. 3.
18.10 Glasbena mavrica.
21.04 do 22.00 Srednje-evropski magacin

ZVEZA SLOVENSkih ŽENA

vabi na

potovanje po Italiji

Rim – Montecassino – Neapelj – Vezuv – Sorrent – Amalfi – otok Capri – San Marino – Rimini
od petka, 14. marca, do sobote, 22. marca 1997

Cena zelo ugodna 6.500 šil. na osebo v dvoposteljni sobi, do datek za enoposteljno sobo 1600 šil. V ceno je vključeno: vožnja z modernim Sienčnikovim avtobusom, prenočišča na bazi polpenzion, vodiči, vožnja z ladjo na otok Capri. Prijavite se čimprej, najkasneje do 28. februarja; nekaj mest je še prostih! Opozorite na to zanimivo potovanje tudi svoje znanke, prijatelje in sorodnike.

Seveda so prisrčno vabljeni tudi moški!

Prijave sprejema Milka Kokot, tel 0463/514300 ali 329105

Mohorjeva
ljudska šola
Celovec

10.-Oktober-Str. 26

Dan
odprtih vrat

v ponedeljek, 3. marca
1997, od 8. do 9.30

Ob 17. uri informacijski večer

VPISOVANJE

6. 3. od 10. do 12. ure
10. 3. od 11. do 12. ure
13. 3. od 10. do 12. ure
15. 3. od 8. do 12. ure

OGLAS

HIŠA naprodaj v Celovcu, v bližini jezera, 200 m² stan. površine, parcela 760 m². Kvalitetno opremljena. Povpraševanja (v nemščini): DEGENER-IMMOBILIEN, 0463/281551.

PRAZNUJEJO

dan; Severin Strmenik iz Encelne vasi – 15. rojstni dan; Marija Karner z Dobrle vasi – osebni praznik; Kazimir Silan iz Srej – osebni praznik; Albertina Smolnik iz Stare vasi – osebni praznik; Erika Sitar iz Malpač pri Miklavčevem – osebni praznik; Mici Smole iz Šmiklavža ob Dravi – 59. rojstni dan; Marija Piskernik – osebni praznik; Marija Gradišnik z

Rinkol – osebni praznik; Feliks Buchwald z Nonče vasi – osebni praznik; Alfred Kral z Bistrice nad Pliberkom – osebni praznik; Rozina Smrečnik z Globasnice – osebni praznik; Antonija Krištof iz Dolnje vasi – osebni praznik; Helena Merkač iz Šmihela – osebni praznik; Matilda Sadovnik iz Podroj – osebni praznik; Jože Wakounig iz Mlinč – 88. rojstni dan; Josef Guttenbrunner s Talirja pri Kotmari vasi – 80. rojstni dan.

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 2. 3.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 3. 3.

02.35 ORF 2 (Ponovitev)
15.50 TV SLO1 (Ponovitev)

! Z Ziljske Bistrice v Ameriko: dijaki 6a. slovenske gimnazije raziskujejo, kdo je šel kam – in zakaj!

! Občina Žitara vas – gospodarska moč upada, potrebni so učinkoviti ukrepi.

! Nov zakon o razdelitvi dela v gospodinjstvu – da ali ne?

! Dvojezičnost v predšolski vzgoji: pomembna tema tudi spričo občinskih volitev.

! Iz starih korenin poganja trdno mladje: KPD Šmihel z vso vneto uresničuje cilje prednikov.

! Šola ruskega narodnega petja: izziv za koroške pevce.

SLOVENSKI
VESTNIK

UREDNIŠTVO

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

USMERJENOST LISTA seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodno-političnem interesu.

UREDNIKI Glavna urednica Sonja Wakounig; uredniki Jože Rovšek, Franc Wakounig, Mirko Štukelj
IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

Kristi Lajčahar jih ima 75

Tudi večno mlade ujamejo leta. Kristi Lajčahar, večni samec in dolgojezičnež, je preteklo soboto, 22. februarja, dopolnil tričetrsto let. Rodil se je pri Marinjaku v Kotmari vasi. Iz svoje mladosti se spominja utrakvistične šole, tudi šolanja v Marijanišču, potem pa se je tik pred drugo svetovno vojno učil za prodajalca. Nedvomno najbolj razgibano je bilo njegovo življenje v vojni. Kot mobiliziranec je v wermachtu kot telegrafist prerajal vso vzhodno in jugovzhodno Evropo. Bil je v bivši Sovjetski zvezi, na Madžarskem, v Romuniji, Grčiji, Albaniji, v Črni gori, Srbiji in Bosni, pa spet v Avstriji,

Nemčiji in bogsigavedi kje še. Kdor Kristija ne pozna, bi mu to celo zameril. Toda kot sin slovenskega rodu se je vseskozi zavedal, da bo tisočletni nemški rajh propadel. Njegov prst v vojnem času ni bil na petelinu! Danes Kristija poznamo kot vnetega, vendar zelo kritičnega narodnega in kulturnega sodelavca. Njegova hiša pod cerkvijo v Kotmari vasi je polna etnografskih starin, nekatere pa je odstopil tudi zbirki SPZ. Poznamo ga tudi po zdaj že nekajletni borbi z deželni cerkvenimi oblastmi, da bi v kotmirski cerkvi restavrirali prepleškani slovenski napis. Po čem vse ga še poznamo! Da ima na domačem dvorišču pave, da se z njegovih oken bahajo gorenjski nageljni ..., pa tudi po tem, da je nekaterim najbolj zameril, da so nas dvakrat gnali protestirat na Dunaj, potem pa nas izdali.

Našemu Marinjakovemu Kristiju želimo še mnogo zdravih in pokončnih let!

RAVNE NA KOROŠKEM

»Ne dajmo se!«

Letnega srečanja ravenske krajevne organizacije ZZB NOV Slovenije se je minulo nedeljo udeležilo okrog 130 članic in članov. Sicer formalno obliko srečanja so jim popestrili tudi mladi s plesnim, glasbenim in recitacijskim programom. Marljiva predsednica Vera Horjak je povzela delovanje organizacije v preteklem letu. Negovanje zgodovinskega spomina iz NOB z obiski spominskih obeležij je imelo lep odziv, prav tako srečanja z ostarelimi in bolehnimi člani organizacije, ki so jih obiskali na domovih. To bo stalnica delovanja v bodoče. Osrednja proslava pa bo 15. maja na Poljani pri Prevaljah, na prizorišču zadnjih bojev druge svetovne vojne v Evropi, saj bo sporočilo zmage nad fašizmom in nacizmom še naprej sestavina občinskega praznika. Poskušali bodo razširiti članstvo organizacije ter število bralcev revije TV-15 Svobodna misel. Boris Florjančič, član republiškega odbora borčevske organizacije in predsednik občinskega odbora ZZB, je

zbranim orisal nadaljevanje pritiskov in poskusov prikazati slovensko kolaboracijo kot domoljubno dejanje ter priporočil branje knjige Slavka Grgiča o žrtvah belogardizma na Slovenskem, ki je pred izidom. Večje število (novih) bralcev potrebuje tudi revija TV-15 Svobodna misel, da bo lahko še naprej izhajala. Povedal je tudi, da bo moral republiški odbor ZZB v Ljubljani zamenjati prostore in zaključil s pozdravom: »Ne dajmo se, zdravo!«

Zbranim je spregovoril tudi predstavnik tukajšnje veteranske organizacije udeležencev osamosvojitvene vojne za Slovenijo leta 1991 Branko Kaker in med drugim povedal, da se njihov boj že sedaj omalovažuje. Kar nekaj govorcev se je vključilo v razpravo o novem domu starostnikov v Mežiški dolini. Sklenili so, da bodo ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve posredovali argumente in tako skušali vplivati na izbor lokacije na Prevaljah in ne v Mežici.

Samo Šavc

ZAHVALA

vsem, ki so pospremili mojo ženo, našo mamo, babico in taščo

Reziko Novak roj. Hobel

na njeni zadnji zemeljski poti in nam izrazili svoje sožalje, se pristrčno zahvaljujemo.

Posebna zahvala častitljivi duhovščini in pevcem društva Jepa-Baško jezero ter cerkvenim pevcem. Zahvaljujemo se tudi za darovane vence in prispevke za dobrodelne namene.

Družina Novak, Malence, v februarju 1997

ČE SI ogledamo poročila v raznih časopisih, ne moremo mimo dejstva, da je vedno bolj v ospredju poročanja tema »brezposelnost«.

Prizadeti smo, ko beremo, da je v Avstriji brezposelnih že več kot 300.000 oseb, ko slišimo na televiziji, da je v Nemčiji od brezposelnosti prizadetih že več milijonov oseb in da je na Koroškem povprečje brezposelnih za leto 1996 že pri 9,4 odstotka...

Nič čudnega torej, da postaja borba za delo in na delovnem mestu vse bolj kruta. Naenkrat nas strašijo na delovnem mestu novi fenomeni, na primer »mobing« (iz angl.: to mob – napadati) – zagotovo poznate ta fenomen tudi iz svoje delovne prakse. Pri tem namreč ne gre za nič drugega kakor za izrivanje in napadanje kolega ali kolegice, s ciljem, da ga psihično slabimo in da se bo tako navsezadnje odpovedal službi.

Ob vsakodnevnih »akcijah« na ta način kolegi in kolegice »žagajo« na stolu osebe, kate-

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

piše dr. Štefka Vavti

rih se želijo znebiti na delovnem mestu.

Korenine in vzroki za to so različni: včasih je v ospredju lasten strah, da bi zgubili delo – raje se torej znebimo neljube

Trdi časi na delovnem trgu

kolegice, ki nam je rivalka za delovno mesto. Včasih pa gre pri tem edinole za to, da neka oseba pokaže oblast nad drugo. V drugih primerih sta v ozadju le simpatija ali antipatija.

Seveda se prav v času, ko delovno mesto ni več nekaj samoumevnega, ob vsem tem sprašujemo, kako ravnati, če smo postale žrtve tega mobinga?

Delovno vzdušje – o tem vedo zdravniki peti cele litani-

je – vpliva na naše počutje in ne nazadnje tudi na naše zdravje. Mobing pa je dejavnik, ki povzroča veliko stresa in če se delu ne moremo odpovedati (npr. iz finančnih razlogov, zaradi situacije na delovnem trgu...) nam velikokrat ne preostane nič drugega kot najti poti, da »preživimo« tudi v takih okoliščinah.

Kakor vidite, odgovor ni lahek. Vendar pa sem prepričana, da moramo zase najti zadovoljivo rešitev, ker bomo sicer bistveno škodovali svojemu zdravju, svoji samozavesti pa tudi svoji kreativnosti na delovnem mestu. Torej bo treba najti poti, da utrdimo svojo samozavest, tako da nam »sovražnik« ne bo mogel do živnega. Realističen pogled nase, na svoje kvalitete in šibkosti in zavest, da smo prav takšni, kakršni smo, »dragocena osebnost« z znanjem in sposobnostmi, ki jih nudimo na delovnem trgu, nas bosta – tako vsaj upam – pri tem spodbujala in nas krepila. ■

V ŠOLI NA KOTU:

Razstave domačih umetnikov

Hanzi in Zdravko Mlečnik sta razstavila svoja dela

USTVARJALNO in kulturno bogastvo nekega kraja je dostikrat opazno šele pod drobnogledom točnejših analiz in raziskav. Dober primer za to so zaselki na Kotu v Selah. Dijaki in učitelji tamkajšnje enorazredne ljudske šole so namreč pod vodstvom ravnatelja Herberta Kulmescha v posebnem projek-

tu dokumentirali med drugim vse kapelice in znamenja ali križe na območju šolskega okoliša, ob tem zanimivem in tistem sodelovanju s prebivalci pa so tudi odkrivali vaše umetnike, ki iz lastnega nagiba slikajo, rezljajo kipe in ustvarjajo intarzije. Ker se je v njihovih skrinjah nabralo zadosti razstavnih

primerkov, je šolska skupnost Sele-Kot prejšnji petek, 21. februarja zvečer v šoli pripravila večer domačih umetnikov. Svoja dela so predstavili Hanzi in Zdravko Mlečnik ter Hirsova družina s Tonijem Dovjakom na čelu, po pozdravni pesmi šolskega zbora pa je prepeval kvartet Smrtnikovih bratov. *f. w.*

Čestitka Francu Gasserju

V Bilčovsu je znani podjetnik in komunalni politik v pokoju Franc Gasser 17. marca praznoval svojo sedemdesetletnico. Da si je naložil že osmi križ, mu nihče ne bi prisodil, kajti slavljenec je še vedno aktiven in budno spremlja razvoj domačega tesarskega podjetja, ki ga je že pred leti predal v sinove roke, kot homo politicus pa sledi političnemu in gospodarskemu dogajanju doma in po svetu. Franc Gasser se je rodil v Kajzazah in po tesarski vajeniški dobi si je pridobil mojstrski patent in odprl lastno podjetje. V takratnem času pogumno in optimistično

dejanje. Danes sodobno in konkurenčno tesarsko podjetje nudi delo in zaposlitev okoli 50 sodelavcem. Ob poklicu je slavljenec našel čas in voljo, da se je angažiral na kulturnem, političnem in poklicno-stanovskem področju. Med drugim je bil predsednik SPD »Bilka«, leta 1953 je postal občinski odbornik na socialistični listi, leta 1976 pa podžupan bilčovške občine. To funkcijo je opravljal do leta 1991, ko je opustil funkcije v občinskem odboru in kot predsednik krajevne SPÖ. V koroški gospodarski zbornici je dolga leta zastopal koroške tesarje.

Kot komunalni politik se je Gasser med drugim zavzemal za ustanovitev dvojezičnega vrtca, močno pa je podpiral tudi športno dejavnost. Franc Gasser nikdar ni skrival ali tajil, da je koroški Slovenec. Zanj je bilo skorajda samoumevno, da je brez velikih besed gmotno podpiral številne kulturne in druge pobude naših društev, prav tako pa tudi, da sta z ženo Ano otroke vzgojila v delavne ter podjetne člane naše narodne skupnosti. Čilemu in podjetnemu slavljencu želimo v imenu bralske družine Slovenskega vestnika in njegovega uredništva vse najboljše. ■

NOGOMET

SAK na pripravah v Medulinu

SPOMLADANSKA nogometna sezona v regionalni ligi in drugih razredih se bo kmalu pričela, zato je vodstvo SAK organiziralo za člansko moštvo treninški kamp v južnem in že nekoliko toplejšem istrskem kraju Medulin. Po odhodu nekaterih standardnih igralcev – Ziehaus, Hrštic, Lipusch, Petschenig in Wastian – bo novo moštvo pod selektorjem Pušnikom moralo napeti vse sile, da

bi zagotovilo obstoj in dobro uvrstitev v regionalni ligi. Cilj postati prvak pa je več ali manj nedosegljiv, saj je SAK v zaostanku od prvega za 10 točk! Legionarja Omerović in Škerjanec bosta še nadalje igrala v članskem moštvu, pridružila pa se bosta dva nova igralca, vratar iz Slovenije in sredinski igralec Hajdini iz Kosovske Mitrovice, katerega pričakujejo v začetku marca.

V pripravljanih tekmah je bil SAK doslej neuspešen, v tekmi proti Kopru je izgubil z 2:0, vendar sta bila trenerja z igro in trudom igralcev zadovoljna.

SAK ima zdaj za prvenstvo prijavljenih 14 ekip, kar je nov rekord v zgodovini kluba. Prav gotovo pa je delo z naraščanjem edini garant za uspešen razvoj kluba na pragu pred novim ti-sočletjem.

Tekme na stadionu

Po podatkih klubskega menedžerja Jurija Perča bo SAK v spomladanski sezoni še igral na stadionu v Celovcu. Pogajali pa so se tudi z lastnikom igrišča v Trnji vasi. Iz finančnih razlogov pa so se odločili za stadion, kjer imajo tudi možnost proste prodaje jedi in pijače. Glede jesenskega kola pa je vse odprto in treba se bo ponovno pogajati z obema partnerjema.

Na velikonočno nedeljo pa so vsi ljubitelji športa vabljeni na veliki derbi med SAK in celovško Austrio. Organizatorji pa so za pričetek sezone napovedali tudi posebno preseñenje.

M. Š.

SAK bo spomladi nabiral točke spet na stadionu

SMUČANJE

Oraže, Sablatnik in Užnik uspešni

Teden dni pred začetkom finala v evropskem pokalu v Švici je Danijel Užnik v športnem centru v Radstadtu vozil dve tekmi v superveleslalomu. Na prvem, katerega se je udeležilo nad 170 tekmovalcev iz 24 držav, je osvojil izvrstno četrto mesto, 21 stotink za zmagovalcem Sredanovičem iz Slovenije. V drugem tekmovanju pa je poskušal nove smučke in izkazalo se je, da so le bile nekoliko počasnejše in se je uvrstil na 10. mesto. Zmago je spet odnesel Sredanovič. Na veleslalomu v Altausseeju je z visoko startno številko 42 po odličnem drugem teku še zasedel 20. mesto. Zmagal je Bernd Knaus (SLO), Schilchegger pa je bil drugi. Konkurenca je bila zelo močna.

V odlični formi je tudi Michael Sablatnik. Na Turah, kjer je bil na sporedu slalom, je osvojil odlično prvo mesto. Na slalomski tekmi na Peci, ki je štela za Tyrolia pokal, pa je v skupini dečki II dosegel izvrstno 3. mesto. Prav tako je bil uspešen Toni Oraže na Falkertu, kjer je bil v veleslalomu prvi. Torej lepi in spodbudni uspehi za športno društvo Šentjanž.

M. Š.

Športno društvo Šentjanž prireja **v soboto, 1. marca, ob 14. uri na Podnu** društveno prvenstvo. Vabljeni.

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec in SPD »Rož« v Šentjakobu v Rožu

vabijo na

19. ZIMSKI POHOD

»ARIHOVA PEČ« 1997

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo

v nedeljo, 2. marca 1997

s pričetkom ob 9. uri

(odhod na kočjo med 9. in 12. uro)

Zbiranje pri Polancu na Čemernici (Hodnina) nad Šentjakobom v Rožu

Pohod: Od Polanca mimo nekdanjega partizanskega bunkerja do planinske postojanke »Koča nad Arihovo pečjo« (1.084 m) mimo Resmanove lovske kočje nazaj do Polanca.

Pogoji: Udeležba na 19. zimskem pohodu »Arihova peč« ni omejena. Pohodniki morajo biti zimsko in planinsko opremljeni. Držati se morajo poti, ki je označena. Pohodniki se vzpenjo na planino Bleščiče – Koča nad Arihovo pečjo (kontrolni žig) in se mimo Resmanove lovske kočje (kontrolni žig) vrnejo do Polanca najkasneje do 15. ure

Prijava in štartnina: Prijave sprejemamo na dan pohoda med 9. in 12. uro. Štartnina znaša 60 šil. (750 tolarjev) za odrasle, za otroke in mladince pa 40 šil. (500 tolarjev). Pohodniki prejmejo na startu kontrolni kartonček in značko.

Okrepčila, zdravniška služba: Vsak udeleženec prejme toplo pijačo in malico. Za zdravniško službo je poskrbljeno. Sodelovanje je na lastno odgovornost.

Dovoz in parkirni prostor: Iz Šentjakoba v Rožu vodi označena pot proti Področji/Rosenbach do starta na Čemernici; za avtobuse priporočamo dovoz preko karavanškega predora po izvoznici za Šentjakob in nadalje v smer Kot/Winkl, Hodnina/Kanin. Parkirišča so zagotovljena. Udeležencem iz Slovenije, ki dospejo skozi predor, ni treba imeti oz. kupiti vinjete za avtocesto!

V primeru preložitve pohoda zaradi slabega vremena dobite informacije na tel številki 0463/318510, iz tujine 0043463/318510 ali na teletekstu RTV Slovenija.

Juniorji:

DAEWOO Celovec – KOŠ (63:62)

Pretekli petek so košarkaši KOŠA igrali proti Daewoo Celovec. Tekma je bila izredno napeta. Nobeno moštvo se ni moglo oddaljiti od drugega za več kot štiri točke. Rezultat ob polčasu je bil neodločen (35:35). Tudi v drugem polčasu je bilo napeto kot v kriminalki. Za nas igralce pa je bila zadnja minuta polna trepetov, saj je nasprotnik v zadnji sekundi zadel trojko in tako odločil tekmo v svoj prid. Juniorji so bili upravičeno razočarani, kajti računali so z zmago. Sedaj pa imajo

KOŠARKA

Zmaga in poraz

štiri tedne odmora, da se dobro pripravijo na »play-off« tekmovanja.

Moštvo juniorjev

Mini:

SP Trg : KOŠ (20:45)

V ponedeljek so mini slavili drugo zmago! Najmlajši košarkarji so bili izredno zadovoljni, kajti tako visoko in prepričljivo še niso zmagali nikoli. Najboljši igralec je bil Arne Schiemann, ki je dal kar 18 točk. Mini igralci so bili v vsakem oziru boljši in zasluženoma zmagali s 45:20. Poleg Arneja so bili uspešni: Jan Brumnik (14), Gregor Truppe (5), Marko Jelen (4), Marko Brumnik in Anže Andolšek vsak po dve točki.

Nejc Jager

ODBOJKA

SK Dob spet najboljši na Koroškem

Zadnji dve tekmi so Dobljani odigrali na domačih tleh. Nasprotnika pa sta bila Enns, ki je drugi na lestvici, in Hypo VBK iz Celovca. V tekmi proti Ennsu so prvi niz pričeli slabo in bili s 4:0 v zaostanku. Trener Ivartnik v tej fazi z igro sploh ni bil zadovoljen in je igralce opozarjal, naj igrajo bolj koncentrirano in zagnano. In res so se ujeli in drugi set celo dobili, kar je bila predvsem posledica dobrega servisa. Kot že v prvem setu so tudi začetek tretjega »zaspali« in ga izgubili z 9:15. Četrty set

je bil izredno slab in Dobljani so dosegli samo pet točk. Trener Ivartnik po tekmi: »To je bila naša najslabša tekma v tej uspešni sezoni.«

Dan navrh je bil na sporedu veliki derbi proti Hypo iz Celovca. Tudi v tej tekmi so prvi set izgubili in v drugem bili že s 6:11 v zaostanku. Trener Ivartnik je nato v igro vključil kapetana Martina Micheua in končno so Dobljani vendarle zmagali s 3:1.

Preteklo soboto pa so morali Dobljani na težko tekmo na

Dunaj proti vodečemu v prvi zvezni ligi Donaukraft. Varovanci trenerja Ivartnika so bili brez možnosti in tako prepričljivo podlegli z 0:3.

Prav tako pa je na Dunaju podlegel tudi Celovski Hypo, in sicer proti SVS Sokol z 1:3.

M. T.

LESTVICA

1. Donaukraft	8	8	0	24:2	32
2. Enns	8	7	1	21:6	26
3. Salzburg	8	5	3	17:9	23
4. Aich/Dob	9	3	6	11:20	16
5. Sokol	8	2	6	8:20	10
6. Hypo VBK	9	0	9	3:27	7

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 65

Silvo Kovač

Rogoff – Bertok / Sarajevo 1971

V belo pozicijo je preko damskega krila vdrla črna dama. Pri tem je črni zanemaril razvoj svojih figur in razvojna ter pozicijska prednost belega

je očitna. Beli, ki je na potezi, je črnemu kralju pripravil neprijetno presenečenje, saj je v napadu na kralja ulovil nasprotnikovo damo!

Rešitev števil. 64

V napad na črnega kralja beli vključuje zadnje adute. 1.La6! Tb8 2.Dc6!! Predhodna poteza belega omogoča ta čudovit in odločilen manever. Grozi 3.Dc7 mat, ki ga črni brani s potezo 2...Ld8 3.Lg5! Dvojni napad na damo in lovca, črni se je odločil 3...Dg5: 4.Sg5: Lg5: 6.De6+ in beli je zmagal!

